

УДК 339

Макодрай С. - ст. гр. БК-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВНЕСОК УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ В РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Науковий керівник: ст.викл., Нагорняк І.С.

Серед теорій та концепцій, які сформувавши в економічній науці представники відомих шкіл та напрямків, слід виокремити наукові доробки українських вчених-економістів. Вітчизняні науковці збагатили новими ідеями світову економічну науку, та їх наукову спадщину тривалий час дослідники не відображали з належною глибиною та повнотою.

Т.Ф. Степанов (1795-1847) - професор політичної економії Харківського університету. Він одним із перших розробив курс політичної економії російською мовою. Степанов аналізує такі питання, як предмет політичної економії, суть і джерела багатства, продуктивні й непродуктивні класи, продуктивна й непродуктивна праця, суспільний поділ праці, цінність, капітал, заробітна плата, прибуток, процент, кредит, національний дохід тощо. Він визначає такі категорії, як цінність, багатство. Під капіталом Степанов фактично розуміє засоби виробництва.

Прихильником класичної політичної економії був також професор Київського університету І.В. Вернадський (1821-1884). У своїх працях головну увагу він приділяє критиці кріпосництва і всіх добуржуазних форм виробництва. Після реформи він захищає буржуазні відносини, стає прихильником великого виробництва і великого капіталу, які уможливають науково-технічний прогрес. Як прихильник класичної школи в політичній економії, Вернадський заперечував втручання держави в економічне життя.

Професор Харківського університету Г.Цехановецький дотримувався засад класичної політичної економії. Він вважає основною сферою дослідження політичної економії обмін, через який здійснюється розподіл. Він писав, що за умов вільного обміну цінність прагне до рівноваги з працею, за браком такого обміну вона ґрунтується, головним чином, на корисності.

М.І. Туган-Барановський (1865-1919) - вчений зі світовим ім'ям, який зробив значний внесок у розвиток багатьох теоретичних проблем економіки. Туган-Барановський став першовідкривачем сучасної інвестиційної теорії циклів. Ця теорія справила величезний вплив на розвиток політичної економії. Загальновизнаним у світовій економічній літературі є внесок Туган-Барановського в розроблення таких проблем, як теорія розподілу, теорія кооперації, теорія соціалізму та ін.

Видатним економістом-математиком, доробок якого справив величезний вплив на розвиток сучасних економіко-математичних досліджень, був Є. Слуцький (1880-1948). Він написав низку праць у галузі математичних і математико-статистичних досліджень. Слуцький уперше в економічній літературі поставив питання про необхідність формування особливої науки - праксеології, яка б розробляла принципи раціональної поведінки людей за різних умов. Ідеї Слуцького широко використано в працях зарубіжних економістів Р. Аллена, Дж. Хікса, К. Ерроу, Ж. Дебре та ін.

Підсумовуючи короткий огляд розвитку політичної економії в Україні, треба ще раз наголосити на його певних особливостях, зокрема на тому, що українські економісти не тільки запозичували економічні ідеї західних економістів, а й зробили вагомий внесок у розвиток світової економічної думки.